

Socialstyrelsen

SHK:s bedömning av rekommendationssvar från Socialstyrelsen

Statens haverikommission (SHK) publicerade den 20 januari 2022 slutrapporten SHK 2023:02 som behandlar ett tillbud till allvarlig olycka vid fördröjning av vård vid en oklar förändring i bukspottkörteln.

I rapporten lämnades sammanlagt fem säkerhetsrekommendationer, varav tre till Socialstyrelsen (SHK 2023:02 R3, R4 och R5). Den 20 april 2023 inkom Socialstyrelsen med ett svar på SHK:s säkerhetsrekommendationer.

Socialstyrelsen rekommenderades att studera om det arbetssätt som nu införts vid Uppsala Akademiska Sjukhus – att den vårdgivare som efterfrågar en undersökning också är den som ska beställa den – med fördel skulle kunna implementeras vidare inom hälso- och sjukvården och om lämpligt i samverkan med lämpliga myndigheter och organisationer verka för en sådan implementering (R3).

Socialstyrelsen har sitt svar uppgett att myndigheten har genomfört aktiviteter kopplat till rekommendationen och har studerat möjligheten att verka för en vidare implementering av detta arbetssätt. Det finns dock en del utmaningar, bl.a. sett till regionernas huvudmannaskap vilket medför att det till sist är regionerna som beslutar huruvida nya arbetssätt kan införas. Socialstyrelsen kommer med bakgrund av rekommendationen att se över publicerat innehåll och diskutera frågan med andra aktörer i Nationellt råd för patientsäkerhet. SHK bedömer att rekommendationen är omhändertagen och svaret bedöms som tillfredställande (Avslutad – tillfredsställande svar).

Socialstyrelsen rekommenderades vidare att på lämpligt sätt förtydliga vad regelverket säger om att dela annan vårdgivares bilder från bilddiagnostiska undersökningar och hur detta i så fall kan ske på ett informations- och patientsäkert sätt.

Socialstyrelsen har i sitt svar uppgett att myndigheten planerar att publicera vägledande texter om den reglering som styr vårdgivares möjligheter att dela andra vårdgivares bilder från bilddiagnostiska undersökningar, samt hur sådan informationsöverföring kan ske på ett informations- och patientsäkert sätt (R4). SHK bedömer att rekommendationen är omhändertagen och svaret bedöms som tillfredställande (Avslutad – tillfredsställande svar).

Socialstyrelsen rekommenderades även att studera om det går att förenkla och förtydliga tillämpningen av regelsystemet för användning av Nationell patientöversikt (NPÖ) för att underlätta en god vård (R5).

Socialstyrelsen pekar på flera utmaningar med den givna rekommendationen mot bakgrund av informationsdelning inom hälso- och sjukvården är en mycket större fråga än bara NPÖ. Det skulle också enligt Socialstyrelsen krävas förändringar i lag och förordning, och dessförinnan en statlig utredning. Mot bakgrund av detta har inte Socialstyrelsen i dagsläget något arbete inplanerat som svarar mot rekommendationen. Socialstyrelsen påpekar dock att det pågår ett arbete på området med anledning av Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om det europeiska hälsodataområdet, COM(2022) 197. Om förslaget genomförs skulle det innebära att förutsättningarna för informationsutbyte i hälso- och sjukvården påverkas.

SHK kan mot bakgrund av komplexiteten rörande informationsdelning inom hälso- och sjukvården förstå svårigheterna med att ta sig an den här rekommendationen. I Socialstyrelsens svar framgår att förutsättningen för att studera frågan i förlängningen innebär att regelverket för informationsdelning inom hälso- och sjukvården i sin helhet behövs ses över. Det kan i förlängningen mycket väl vara så att det finns skäl att studera systemiska förenklingar och förtydliganden, men rekommendationen avsåg i första hand tillämpningen av rådande regelverk inom hälso- och sjukvården. Ett arbete med att studera tillämpningen av regelsystemet hade exempelvis kunnat inledas med att studera användningen av NPÖ. Eftersom Socialstyrelsen endast har hanterat frågan på ett övergripande sätt bedömer SHK att rekommendationen endast delvis kan anses vara omhändertagen (Avslutad – delvis tillfredsställande svar).

Med vänlig hälsning

Kristina Börjevik Kovaniemi
Utredningsordförande